

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden közzétételéről értesítések.

Hírtentetlen levelek csak ismert kézektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

öt-hasásbospettisör egyszeri beiktatásáért 5k.
Helyi díj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitólár 4 hasásbospettisörért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
újság sor 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen, Csütörtök, Augusztus 23.

165. szám.

Trefort Ágost. 1817 — 1888.

A magyar kultúra egyik kimagasló
vezér alakja, államiéletünk nagy és ne-
mes munkása hunyt el tegnap délután.
Trefort Ágost, a kultusz miniszter nincs
többé. A haza legjobb és leghivebb fia-
nak egyikét veszítette el benne s rava-
talánál megrendülve áll nemzete az érd-
em, dicsőség- és elismerésnek koszoru-
jával.

Trefort Ágoston érdemei nem kultusz-
miniszterségével kezdődtek. Visszanyul-
nak azok már a harminczas évekbe, mi-
kor is Trefort már irataiban a magyar
nemzet ismereteit gazdagította és a hala-
dás eszméi felé irányította. A nemzeti
hátramaradás minden téren egyaránt ig-
gatta Trefortot a tanításra és a szellemi
harcok előidézésére. A közélet minden
ágában, de legkivált a gazdasági és po-
litikai reformok terén látjuk őt küzdeni
a negyvenes években báró Eötvös József
és Szalay László oldala mellett. A par-
lamentari alkotmány előharcosainak egyi-
ki Trefort; s lelkeben mindazon refor-
mok élete végeig ideállok gyanánt éltek,
melyekben a parlamentari alkotmánynak
egy európai jog- és civilizált államhoz
méltóan kifejlődnie kell.

A negyvenes évek időszaka nevelte
az ő államiéleti egyéniségét, ez az idő-
szak, mely megtanult lángolni a XIX.
század szabadsági eszményeiért s mely a
nemzetiség akkor hatalmas erőre kapott
cultusát belé illeszté és szabadsági, műve-
lődési, felvilágosodási eszmék cultusába
s velük együtt fejleszté, erősíté, ápolta.

Trefort Ágoston azok közé tartozott,
kik a cultus szolgálatában a legnagyobb
sikereket vívhatták ki hazájuknak. Együtt
küzdött azokkal, kik a nemzetet meg-
nyerték az új eszméknek s a negyvenes
évek nagy átalakulásának uttorói és fac-
orai közt első sorban áll egyénisége; az
alkotmány visszaállításáért vívott küzde-
lomben is ott találjuk az ő lankadatlan
buzgalmát, nagy hazafias tevékenységét,
államiéleti erejét.

Legnagyobb szolgálatokat azonban
hazájának az alkotmányos aerában, a gy-
akorlati politika terén, a vallás- és köz-
oktatásügyi tárca élén tette. Tizenhat
éven át volt e tárca vezetője, maradandó
emlékeket állítva magának a magyar
kultúra szolgálatára. Szelleme kiapadha-
tatlan volt a kezdeményezésben, tettereje
lankadatlan a megvalósításban. Az ideál-
lok felé törekedett, de a gyakorlati élet
követelményeihez ragaszkodott s szelle-
mének e kettős iránya volt nagy és fé-
nyes sikereinek titka.

A kötelességteljesítés e nagy alak-
ját, az európai magyar államférfi e minta
képét, kulturánk e legnagyobbjainak közt
is számot tevő vezérmunkását azzal a tu-
dattal siratják meg, hogy elköltözése fájd-
almát s kínjait, ha valakinek, — neki
enyeltheté a tudat, hogy nem élt hiába.

A magyar műveltség két évtizedes
haladása tanu reá, hogy miért élt!

Trefort halála tegnap délután két órakor
történt, miután már három nappal ezelőtt
br. Hornig Károly veszprémi püspök feladta
néki az utolsó szentséget is. Az utolsó napok
aggasztó óráiban ágya mellett virasztottak
Szalay Imre osz. tanácsos és neje Trefort Mari,
gr. Batthyányi Ferenczné született Trefort
Mari, Trefort Edith, Trefort Agnes, Pott Kon-
stantin tengerésztiszt és neje Trefort Anna.
Trefort ez év elején kezdett betegeskedni s
s helyzete egyre válságosabbá vált. A képvi-
selőház utolsó ülésén még jelen volt. Azután
közútra indult Felső Magyarországra. Julius
középe táján beteg lett s kénytelen volt a

fővárosba visszatérni. Egészsége nem tért
többé vissza s már az ischii fürdő és levegő
sem használt. — Temetése pénteken délután
4 órakor lesz lakásáról.

Trefort Ágoston életéről, a Szász
Károly által gondosan összeállított életrajz
után a következő adatokat közöljük:

Trefort Ágoston 1817. febr. hó 7-én
született Zemplén vármegyében Homonnán,
hol francia eredetű atyja jónévű vidéki or-
vos volt.

Tizennégy éves volt a gyermek, mikor
szülei az 1831-iki kolerában egyszerre elhal-
ván, a jótékonyágáról s nagy alapítványai-
ról híres gr. Csáky Petronella vállalta el
gyámiságát.

Midőn 1836-ban (19 éves korában) a
pesti egyetemről kilépett, nagyobb utazásra
indult s Németország nagy részén kívül An-
gol és Franciaországot is bejárta — sőt
Stocholmba és Koppenhágába, Pétervárra és
Moszkvába is ellátogatott s több mint egy
évi utazás után, 1837. végén Felső Olasz-
szágon át tért vissza hazájába.

Utazási benyomásairól rendes jegyzete-
ket írt. Némelyeket e jegyzetekből, pár év
mulva, részint az akkori Társalkodó-ban, ré-
szint a b. Eötvös által szerkesztett Arvikkönyv-
ben közre is bocsátott s 1881-ben, „Emlékeszé-
dek és Tanulmányok“ cz. kötetében újra kiadott.
Az utazás s az ez uton való tapasztalatszer-
zés iránti előszeretet oly gyökeret vert benne,
hogy azután is több ízben tett nagyobb uta-
kat a külföldön, Európa majd minden orszá-
gában; beutazta — a többi közt — nejével
is 1850-ben Európa nyugoti nagy országait,
sőt később mint miniszter is évenként, sza-
badság idejét mindig ily tanulmány utakra
szokta felhasználni. Első útja fölbresztette
benne a hajlamot a nemzetgazdasági és álta-
lában a gyakorlati politikai tanulmányokra s
az ország anyagi érdekeinek ápolására.

E téren kívánván használni hazájának,
két ut kínálkozott számára: az irodalom és
az államszolgálat. Amarra készülve, a budai
udvari kamaránál fogalmazó gyakornoknak
vétefte föl magát. De egyttal az ügyvédi vizs-
gálatot is még abban az évben letette.

A hivatali pályára gépies foglalkozása
azonban egyáltalában nem felelt meg vára-
kozásának s azért csakhamar odahagyta az
államszolgálatot s kizárólag a tudományos és
irodalmi foglalkozásnak szentelte magát.

1838-ban, a „Társalkodó“ egyik számá-
ban „Néhány szó“ t tett közé „egy Pesten
alapítandó művészeti egyesület ügyében.“

A tervezett műegyesület megalakult s
a következő évben (1840) meg is kezdte mű-
ködését, műlapokat adott ki s a képzőművé-
szetek pártolását megindította e hazában, hol
azelőtt ilyesmire szó sem lehetett. S ez volt
Trefortnak első nyilvános tette. Utóbb ro-
konszemlést legbensőbb barátjaival: b. Eöt-
vössel, Lukács Móricczal és Szalay Lászlóval
egy európai színvonalon álló tudományos
folyóirat, az első „Budapesti Szemle“ kiadá-
sára egyesült. Ők négyen honosították meg
nálunk, a modern irodalmakban oly nagy
szerepre hivatott „essay“ (tanulmány) iro-
dalmat. Trefort tudományos munkálkodása
annyira ismertté tette nevét, hogy már 1841-
ben a magyar tudományos akadémia levelező
tagjává választotta, a hol székét „A nemzeti
gazdaságnak rendszerei“ czimű értekezésével
foglalta el. Ez időtájt jelent meg tőle a
„Pillantások az angol alkotmány kifejlésének
történetéről“ czimű műve. Rendes dolgozó
társa lón a Kossuth „Pesti Hírlap“-jának. A
Bankügyről külön röpiratot írt s e kérdésnek
hazánkban első s egyik legalaposabb fejte-
getője volt. 1842. végével Kossuth vissza-
lépven a „Pesti Hírlap“ szerkesztésétől, azt
Szalay László vette át és többekkel egygyütt
Trefort is csatlakozott hozzá.

E köztben az 1843/4-ki országgyűlésre
Zólyom szabad királyi városa megválasztotta
követének s az országgyűlésen a kereskedelmi
ügyben kiküldött bizottság tagjává választá-
tott s nagy része volt annak munkálataiban.
Visszatérve a fővárosba, munkássága nagy
részét a „Pesti Hírlap“ nak szentelte, mely-
ben irodalmi, történelmi, jogi s nemzetgaz-
dasági cikkekkel és cikksorozatokkal vett
részt.

Trefort még egyszer visszatért kedvenc
tárgyára az Angol alkotmány kifejlődésének
történetére azon nagy analógiánál fogva,
hazánk és Anglia alkotmányának eredete és
fejlődése között volt, az angol forradalom
történetét kiválóan tanulmányok tartván a

magyar olvasó közönség részére: nagy költ-
séggel forrás műveket szerzett be, hogy e
nagy alkotmány forradalom történetét önál-
lón megírhasssa; s művelé annyira haladt,
hogy már az első kötetet sajtó alá is elké-
szítette — midőn az 1848-iki átalakulás el-
vonta őt az íróasztaltól s a tevékenység te-
reire sodorta. — később pedig Pestnek 1849-ben
Windischgrätz által történt elfoglalása,
majd bombázata alkalmával, kézírata —
rendkívül becses könyvtárával együtt — a
bombatüz martaléka lett.

1847. márcz. 14-én Trefort megnősült,
nőül vevén Rosty Albert előkelő birtokos
kisebik leányát, Ilonát, s ez által sógor-
ságra jött legbensőbb barátjával, br. Eötvös
Józseffel.

Az 1848/9-ki országgyűlés lanyhán kez-
dődt meg. Trefort nem volt tagja ez ország-
gyűlésnek, hanem esőséden dolgozott az an-
gol forradalom történetén s mozgékonyasá-
nál fogva társadalmilag hatott a politikai s
közgazdasági eszmék terjesztésére. De midőn
a nagy fordulat beállott s az első magyar
felelős miniszterium megalakult s a földmive-
lés-, ipar és kereskedelem ügyei egy minisz-
teri tárczába halmoztattak össze és azt Klau-
zál Gábor vállalta el, akkor lépett be Trefort
mint államtitkár a miniszteriumba, egy-
szersmind az első pesti nemzetgyűlésbe, mint
a főváros V. kerületi részéről megválasztott
képviselő a parlamentbe.

Az első magyar miniszterium szeptem-
ber első napjaiban lemondott. Trefort is mint
annyi más a külföldre menetelre határozta el
el magát, hogy kénytelen tényezője ne legyen
a bekövetkező eseményeknek.

Elzúgván a forradalom vihara, Trefort
1850. vége felé hazajött s családjával Békés
megyében, Csaba Csüdtön, neje örökien telepe-
dett meg. Ott töltötte a Bach-korszak éveit,
teljes visszavonultságban a közügyektől, de
korántsem tétlenül. A tizenkét év, melyet a
magányban töltött, csak még jobban megér-
lette szellemét. A megyék helyreállítottak,
Békésmegye a köztisztviselők álló s a maga
körében oly tevékeny és hatásos férfint első
alispáni székhébe ültette s midőn 1861. elején
az országgyűlés összehívott; Trefortot a
gyomai kerület küldte képviselőjéül a parla-
mentbe. Az országgyűlés feloszlása után
kimerítő és tartalmas beszámolót tartott
választói és megyei bizottság előtt, hang-
súlyozta a 48-diki törvényekhez való ragasz-
kodás szükségességét. Midőn négy évi szünet
után 1865-ben az országgyűlés ismét össze-
hívott. Trefort Gyomán a választók előtt,
két ízben is tartott, a politikai helyzetet s a
teendőket fejtegető programbeszédet.

A két országgyűlés — az 1861. és
1865 diki négy évi szünetében Trefort egy
oly alkotást hozott létre, mely nemzetgazda-
sági téren is örökre emléke marad tevékeny-
ségének. 1862-ben ugyanis, a gazdasági vi-
szonyokban, jelesen a termények forgalmában
nagy pangás állott be hazánkban. Trefort
főleg az Alföld viszonyait tartva szemé előtt,
kutatta a módokat, miképp kellene s lehetne
segíteni.

Hazánk nagyon kevés vasúttal bírt ak-
kor. A szabadalmazott osztrák vaspályatár-
sáság majdnem kizárólag uralkodott Magyar-
ország termékeny rónája fölött, egyetlen vo-
nalával. S Trefort bizonyára nem helytelenül
vélekedett; hogy a magyar alföld gazdasági
viszonyai javítására a legelsőszörű eszköz:
összeköttetésbe hozni azt a tengerrel, a leg
rövidebb úton. S e meggyőződésre jutva,
agyában megszületett az alföldi vasu-
tvasút terve, a mi részben legalább sikerült.
A vasut Nagyváradtól Eszékig 1869-ben meg-
nyitattott és átadott a forgalomnak. Mál-
tán mondhatjuk, hogy e vasut a Trefort műve.

Trefort 1865-ben ismét elfoglalta helyét
a képviselőházban s mint a Deákpart egyik
tekinthetős tagja énk írszt vett az alkot-
mány helyreállítására s különösen a nemzet-
gazdasági és pénzügyi kiegyezés körüli tár-
gyalásokban. 1867-ben megalakult a második
magyar miniszterium s szilárd tagja maradt
a kormányprátnak.

B. Eötvösnek 1871 február 2-ikán be-
következett halála után, Andrássy rögtön őt
kínálta meg legelőször is a vallás- és közok-
tatásügyi miniszteri tárczával. De legregibb
barátjának s forrón szeretett sógorának vá-
ratlan halála sokkal érzékenyebben sújtotta
Trefortot, hogysem őrösen hagyott székébe
beleülni, érzelmeivel megegyeztetethette volna.
Annnyival kevésbé, mert némely dolgokban
másképp gondolkozván mint Eötvös, e nemes

lélek és fényes elme alkításaihoz kegyetlen
kezekkel nyulni nem akarta. Sőt midőn Go-
rove lemondása után a közlekedési miniszter-
iummal kínlatott meg ezt is visszaszantította.

Eötvös után Pauler lett a cultusminisz-
ter. Paulernek igazságügyminiszterré történt
kinevezése után végre elfoglalta a helyét,
melyen hazájának s a közművelődésnek anyai
hasznos szolgálatot tett: 1872. szept. 4-én
elvéallta a vallás és közoktatásügyi tárczát.

Miniszterségének jellemvonása az egye-
temesség vagyis órási ressortjának minden
ágára egyenlő tevékenységgel való kiter-
jeszkedés volt.

Közoktatásügyi politikája volt: egy-
szerre, egyttesen s párhuzamosan fejleszteni
a közoktatás ágát, minden fokozaton. De a
sikerült alkotások valóban nagyszerű ensem-
bléje, már a kétkezők szemérlé is levette a
hályogot, elhallgattatta a kicsinylők vagy
éppen gyonylók ellenvetéseit — s ma már
mindenki tudja és elismeri, hogy Trefort mi-
niszter sokoldalúsága és széles látköre, a
gondjaira bízott terület minden részeiben ma-
radandót tudott létrehozni.

B. Eötvös megalkotta a népközi tör-
vényt, de e törvény életbejuttatásának még
csak első nehézségeivel küzdött, mikor elhunyt.
A kivétel munkája utódaira maradt. S a mit
e téren Trefort miniszter tett, méltó folyta-
tása volt a nagy kezdeménynek. A nemzeti
ségeit az elemi oktatás által is terjeszteni
és szilárdítani; egyik fővezéreszméje volt
működésének. A másik a leányok oktatásának
emelése és előterjesztése, s e téren nem csak
a felső leányiskolák, hanem az elemi oktatás-
ban is a leányokra fordított különös gond,
oly jellemző sajátsága a Trefort minisztersé-
gének. A harmadik: a tanító-képzés szín-
vonalának szembetűnően magasra emelése. A
szorosan vett ipari szakoktatás egészen a
Trefort kezdeménye és alkotása. A közép-
iskolai oktatás terén ugy szólnán minden
teendő volt még, mikor Trefort a minisztersé-
get átvette.

Első tette volt e téren a reáliskolák
fejlesztése, a gymnasiumokkal egyenlő rangra
emelése; így a műegyetemi felsőbb oktatásra
teljesen kielégítő előkészítést nyújtó inté-
zetekké tette azokat. A középiskolák minde-
nyit oly felszerelést és épületeket kaptak,
minővel ezelőtt huszonöt évvel az egyetem
sem bírt. A középiskolai tanárképzést a pesti
és a kolozsvári egyetemem, európai színvo-
nalra emelte.

Vége — mondhatatlan nehézségek után
létre jött a középiskolai törvény, legmá-
dandóbb alkotásainak egyike. Tiszteletben
tartotta a felekezeti jogait, de versenyre
öszönözte őket az állammal, s hogy a ver-
senyt kiállhassák, megnyitotta előttük az ál-
lamségi lehetőséget. Aztán először írta
körül szabatosan a legfőbb felügyelet gy-
akorlásának módját; biztosította az erettség
vizsgálatnak jelentőségét és komolyságát;
megnevezette a magánintézetek üzletszerű
kereskedését.

A budapesti egyetemre nem ismer rá, a
ki azt 15 év előtt látta s ma megtekinti.
Különösen az orvosi szak kinnival és in-
tézeteivel, melyek európai minták után ké-
szültek s Európa egyetemével kiállják a ver-
senyt és a legfőbb föltétlenül diadalmasan,
egészen más ma, mint előbb volt. A különböző
szakok megannyi ágának ma nagyrészt önálló,
diszes palotái vannak. A jogi szakoktatásra
is kiterjeszté figyelmét Trefort. Szaporította
a tanszékeket. Rendezte a tanulmányi és vizs-
gálati rendszert. Enquete-t hívott össze a
jogi szakoktatás tárgyában, hogy különösen
a jogakadémiaik fentartása, vagy megszünte-
tésének kérdése megbeszéltesseken. A kol-
ozsvári egyetem egészen új alkotása, szüle-
tése a Trefort miniszterségének első napjára
esik. Fentartására aránylag csekély összeget
fordíthatott Trefort, a kínálózó alkalmat
azonban sohasem szalasztotta el, hogy e nagy-
hivatásu intézetet gyarapítsa.

Vége a felső oktatás másik ágában, a
műegyetemben elég fölemlíteni, hogy az
1870-től kezdve tizenkét évig alkalmatlan
bérháza szorongott műegyetem új, tágas,
czélszerű s monumentális palotát, s azzal
együtt új, a külföldi legjelesb hasonló inté-
zeteinek megfelelő szervezetet nyert.

Trefort a művészetek fölvirágoztatására
is sokat tett. A zenészi akadémiát, melynek
főigazgatóján Lisztet nyerte meg; az ő al-
kotása. A mintarajziskolát s azzal összekö-
tött rajztanárképzését ő hozta létre, valamint
a festészet mesteriskolát is, a külföldről
erre hazahítt Benczur vezetése alatt.

A kassai dóm, a budai Mátyás-templom, a visegrádi és vajdahunyadi várkastélyok s annyi más kisebb nagyobb műemlék megkezdett vagy betelevezett restaurálása, az aquinumi ásatások, a lipótvárosi bazilika lassan haladó nagy munkája, az üvegfestészi műhely, a nemzeti múzeum számára az eddignél nagyobb beavárlások, annyi jeles művészeti kiképzésének anyagi és szellemi előmozdítása: mindezeket nem szabad elfelejteni Trefort működéséből.

Szellemének ez egyetemességét látta és tisztelte meg kétségkívül a magyar tudományos akadémiá is, mely őt — miután 1867-ben tiszteleti, 1874-ben igazgatótanácsi tagjává — 1885-ben az elhunyt gr. Lónyay Menyhért helyére előlékelte választotta.

Életében igen nagy esapások érték. Nejét korán veszítette el; egyetlen fia, távol — Bosznia sivatag mezőin — váratlanul, hirtelen halt el s az apa legszebb reményeit vitte sirba; egyik leánya korán, hirtelen maradt özvegyen; a másik szomorúan s megtörtén halt el.

Ő Felsége és Tisza Kálmán. Mint a „P. C.” jelenti, Ő Felsége határozatai kívánata volt, hogy Tisza miniszterelnök ne tegye ki magát további utazási fáradságnak, hanem Ischl és az udvar meglátogatása nélkül egyenesen utazzék Ostendébe az edző tengeri fürdő kúra megkezdése végett.

A regále-ügy rendezése. A félhivatalos Bud. Corr. írja: A kormány regálemegváltási tervének ama határozata, hogy a megváltási kötvények csak 4 év lefolyása alatt szolgáltatassanak ki a jogosultaknak, oly értelemben magyarázatot, hogy a kormány az egész műveletet mindenesetre sikeressé négy évre akarta kiterjeszteni. Ez azonban a pénzügyminiszternek nem végleges határozata és ha foganatosítatik, csak annak elhárítására szolgál, nehogy a műveletet netán beállt kedvezőtlen pénzügyi viszonyok esetén az államnak éppúgy, mint magánosoknak kárára rövid, záros határidővel kelljen keresztülvinni, az azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az egész hitelművelet a pénzpiac kedvező állása esetén egyszerre és rövid idő alatt bonyolítottassék le. Tisza miniszterelnök a megváltási kötvényeket — ha a konstellációk meglelelnek — egy konzorcium segítségével a megváltási törvény létrejötte után rövid időközben tényleg piacra akarja hozni, természetesen a regáletulajdonosok szabad akaratára hagyva, vajjon a kötvényeket, vagy az ártályam szerinti pénzügyi állapotot akarják-e átvenni. A kötvények mindenesetre papírra fognak szólni, a kamatlab azonban még ninesen véglegesen megállapítva.

Külföld.

Bismarck herceg és Crispi találkozósa képezi a nap eseményét. Az olasz miniszterelnököt kedden este Friedrichsruhában Bismarck herceg és Rantzau gróf fogadták. A Friedrichsruhban tanácskozás fontossága a legutóbb Franciaország és Olaszország között felmerülő események s a két állam között beállott igazott hangulat folytán már magában is elég szembeütő. Hogy ott életbevágó megállapodások vannak küszöbön, mutatja e mel-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az E. M. K. E. emlék-albumából.

„Magyarországot Magyarországnak írta be a nemzetnek anyakönyvébe a történelem. Mint ilyen lett többféle nemzetiségek közös hazájává.
A haza, melynek mindannyian fiai, magyar haza.
A nemzet, melynek mindannyian tagjai, magyar nemzet.

Örködjék a magyar hazafiság a magyar nemzet ez egysége, a magyar haza e történelmi jelvénye felett, mely fenmaradásának feltétele.

Turin, június 10. 1888.

K o s s u t h L a j o s .”

Előre a zászlóval!

Előre a zászlóval nemzetem,
Es tiéd lesz a diadal;
Meg ne törjön fáradtság, küzdelem,
El ne haljon a csatadal!
Nő a vesztély? annál jobb... rajta hát!
Növekedjél te is vele!
Mutasd meg, hogy emberére talál:
Még bátrabban állsz ellene.

Előre a zászlóval nemzetem,
S tapsolni fog egész világ!
Uralkodik elmémen, szívemen,
A ki el nem hagyja magát.
Elbukik a büszke zászló? Nosza
Dicsőséged annál nagyobb;
A világ szól: neki volt igaza,
Mindenkorra példát adott!
(Budapest.) **Dalmady Győző.**

Ha az ember önmagát el tudná veszíteni!
Ha az ember önmagát újra fel tudná találni!
(Budapest.) **J ó k a i M ó r.**

lett az, hogy a berlini olasz nagykövet de Launay gr. Bismarck herceg meghívására szintén Friedrichsruhába érkezett s az olasz miniszterelnök a külügyminiszterium egy osztályfőnökének és titkárnak kíséretében, — tehát egész hivatalos apparátussal jelent meg a német kancellárnál. — Mindez arra mutat, hogy a Friedrichsruhei tanácskozás ezuttal kiválólag az Olaszország és Franciaország között fenforgó viszonyra vonatkoznak s hogy a német birodalmi kancellárnak találkozója az olasz miniszterelnökkel és külügyminiszterrel a mig egyrészt a hármas szövetségnek s abban O azország állásának újabb megerősítését képezi, másrészt a találkozás egyenesen Franciaország ellen irányuló éllal bir a jelen körülmények között. De bármennyire igazott is az a hang, mely a Franciaország és Olaszország között legutóbb váltott jegyzéket jellemzi s bármily mérvű legyen is az a feszültség, mely a két állam viszonyaiban beállott, remélhető, hogy egy francia külpolitika eszélye, mint főként a hármas szövetségnek a béke biztosítására czélzó hatalma meg fogják gátolni azt, hogy a két állam közötti viszonyok még jobban elmérgesedjenek.

Dánia és Németország. A Daily Chronicle berlini értesülése szerint Dánia ajánlatot tett Németországnak kölcsönös védszövetség kötésére, oly feltétellel, hogy északi Schleswig egy részét megkapja. Németország ezt az ajánlatot visszautasította.

Orosz kölcsön. Oroszország — mint Brüsszelből jelentik, — végre kapott kölcsönt (ha csak a jelentést ismét meg nem fogják czáfolni) Amsterdamban a kölcsön összege 200 millió frank. A kölcsön októberben fog kibocsáttatni, 97-es árfolyam mellett, 5% kamatozással.

Honnan veszi Boulanger a választási költségeket? Ezzel a kérdéssel foglalkozik a Journal des Debats, továbbá Joifrin lapja a Le Parti Ouvrier és Henry Maret lapja a Radical. Kiszámították, hogy a választások három millió frankba kerültek, a melyből legalább 500,000 frank a Charente Inférieure ben ment el, a hol Echasseriaux bonapartista vezetése alatt 3000 ügynök volt mozgósítva, kiknek mindenike naponként öt frankot kapott. A boulangista lapok jövedelmei semmiesetre sem felezhetik ezeket a nagy kiadásokat, mert ezeket a lapokat csak szinleg árulják, tényleg azonban egy szólnán ingyen osztogatják. A francia pénzforszárok, ha ugyan voltak valaha, kiszáradván most holmi amerikai forrásokat s egy gabonauzérekéből álló szyndikatust emlegetnek, melylyel a kardesüretű hős állítólag szerződésre lépett. Egy lillei lap szerint Boulanger a mult heten két 400,000 francról szóló cheeket kapott és váltott be.

Napi hírek.

Előléptetések a huszárnál. Révész Bálint és németújvári gróf Batthyány Pál hadnagyként a 15. Pálffy huszárezredben főhadnagyká léptették elő.

Tanügyi jelentés. A debreczeni róm. kath. algymnaziumba a beiratások az 1888/9-ki iskolai évre augusztus hó 3 utolsó napján a reggeli órákban 9—12-ig eszközöltetnek. Ugyanezen napok délutánján tartatnak a felvételi, javító és magánvizsgálatok. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 1-én történik. A felvételi díj, melyet kivétel

Hazáért gyűlölni: örültség; nem szeretni: embertelenség; tulságosan szeretni: lehetetlen.
(Tetétlen.) **Z i c h y G é z a g r.**

Ostályozás.

Minden ember, a ki a maga és hozzá tartozói iránti kötelességeit teljesítette, becsületes közkatonája a hazának. Ezekből áll a hadsereg, mely nélkül a leggeniálisabb tisztikar számára sincsen győzelem. Ezekből, az ős tömegekből áll az egészséges, örökéletű haza!

A haza ellenségei nem azok, a kik, bár fiai, nevelésük, vagy más visszas körülményeknél fogva, vele és nemzeti törekvéseivel szemben foglalnak állást, hanem azok, a kik nem teszik, vagy rosszul teljesítik polgári és emberi kötelességeiket. Ezekben vannak ama rothadás csirái, melyek az ésszeségre nézve veszedelmesekek.

Kiket nemzetiségi, felekezeti vagy egyéb érzelmet szembe állít a haza törekvéseivel, azok az erdő lehulló lombjai, töredező ágai, melyek új virulásra, erősebb hajtásra nagyobb ellenálló képességre termékenyítik meg az erdőt: az ostromló szél, a kártevő zápor, az erjedést képviselő, de táplálékot termelő trágya szerepe az övéké.

Boldogok azok a kiválasztottak, a kiket szerencse, tehetség, becsővség és az anyaföld nagyobb szeretete nagyobb szolgálatokra hivatott, nagyobb áldozatokra képessé teszen a haza iránt.

Gyalázatosak, alávalók, a rablónál és utonállónál, gonoszabbak, de átkozottak is azok, a kik a hazafiságból kenyérkeresetet, a szentség szolgálatából érdeknek vagy hiúságnak vásárlást csinálják.
(Budapest.) **Rákosi Jenő**

Halk sohajok a kis dalok.

Gyorsan szülemlelek,

Nagy szenvedély, ha medre mély

Már lassan hempelyeg.

nélkül minden tanuló tartozik fizetni 2 frt; a tandíj, melynek fele a beiratáskor, másik fele pedig február 1-én fizetendő, egész évre 24 frt. A beiratáskor mindezen tanulók, kik először lépnek a tanintézetbe keresztelő levelüket — illetőleg születési bizonyítványukat — és az 1887. évi XXII. törvényzikk értelmében védhímővel történt újra oltásukról szóló hiteles bizonyítványt tartoznak felmutatni. Kelt Debreczenben, 1888. aug. 23-án. Az algymnaziium igazgatósága.

A Telegdi-sóstó táncvigalma. Nagyon sokszor, a mikor jó időre számít az ember, épen akkor bosszantó rossz időjárás szeszélye teszi tönkre az ember törekvéseit, számításait. Így történt ez, a Telegdi sóstói fűrdő nagytermének felavatási ünnepélyével is. Épen augusztus 19-én olyan hideg esős és viharos idő uralkodott egész napon át, hogy a nevezett ünnepélyes táncvigalom nem vala megtartható; és azt a most jövő vasárnapra, augusztus 26-ra halasztották. Ez a fűrdő látogató közönség figyelmébe ajánlatik.

A „Jó szív” elnöke, H.-Dorognak. A f. év Május havában gyűjtött adományokért és azok összegyűjtése körül fáradozásokért Tisza Kálmáné ö excellenciája a h. dorogi rendező bizottság elnöke Ganzer Béla utján, következő tartalmu levéllel mond elismerést és meleg köszönetet. Tek. Ganzer Béla m. k. államvasuti állomásfőnök urnak, H.-Dorog. Tek. Állomás főnök ur! Fogadja az árvízkarosultak javára H.-Dorogon rendezett műkedvelői előadás tisztja jövedelmeként a „Jó szív” egyesülethez felküldött és külön nyugtázott jó adományért az egyesület meleg köszönetnyilvánítását s legyen szives az egyesület elismerését mindazoknál töl mácsolni, kik ezen eredmény előidézésében áldozatkészen részt vettek. — Gezen, 1888. aug. 15. Kiténő tisztelettel Tisza Kálmáné, a „Jó szív” egyesület elnöke.

Baleset. László János köztisztviselőben álló n.-bajomi ev. ref. lelkész urali sulyos baleset történt a napokban. Kocsikázás alkalmával lovai megvadultak. Két kis gyermeke is vele volt, kiket mikor a lovak elragadták a kocsit, karjai közé szorított a nagytiszteletű ur. Hanem egy ároknál olyan nagyot zökkent a rohanó kocsis, hogy a két gyermek kivágódott az apa karjaiból a földre, de szerencsére semmi bajuk sem történt. — László János urnak arca azonban úgy vágódott a löcséjbe, hogy az arczób végig hasadt s az alsó fogsor is elvált az álkapocstól. A sérülés iszonyu kinokat okozott. Ma már azonban határozottan javuló félen van a nagytiszteletű ur; a sebek beforradtak.

Debreczeni szintársulat Mármaros-Szigeten, mint az „Egyetértés”-nek írják a közönség folyton növekedő érdeklődése mellett folytatta előadásait. Margó Célia és az igazgató közt minden differencia megszűnven, az operette-előadások nagy élvezetet nyújtanak. A szigeti könnönség, mely semmi haragot nem tart, sűrű tapsokkal tüntette ki legújában Margó Céliát a „Bolondok grófja”, az „Eltévedt báránka” és a „Nebántsvirág” előadása alkalmával. Virágpárnát, gyönyörű bokrétkákat nyújtottak át az énekesnőknek, kiknek csengő hangja, jeles iskolája megérdemli a kitüntetését, s a kinek játékában is sok természetesség rejlik. A társulat többi tagjai közül Békési Rózsa, Locsarekné, Ellinger

Nines már dalom, halk sóhajom
Szellőtől röppenő,
Most csak vihar villámvival,
Nagy buval költethető.
(Budapest.) **Reviczky Gyula**

A gyémánt.

Ausztráliai regény.

Írta: **Elie Berthet.**

(Folytatás.)

Tizenharmadik fejezet.

A t u d ó s í t á s .

A Walker tanya felé tett kirándulás óta nem nyomta Klárát az előbbi buskomorság. Szeretetteljesen viselte magát anyja iránt s Denison iránt is kevésbé volt tartózkodó; de főleg miss Owens iránti barátságán mindinkább bensőbbé.

Mig Semiramis Brissot asszonyosság felügyelete alatt kiszolgált a boltba jövő kevés vásárlót, a két leány napok hosszaiig együtt ülhetett a kis szobácskában a store mellett s tanulmányozhatta együtt a természetrajtot; mert Klárára nézve nagyon fontosokká lőnek az ornithonéhek és opussomok, ámbár a hol csak tehetete, mindig visszatért a chlamyderák életmódjára; ez volt a legfőbb tárgya neki.

Ez irányban experimentumokat is tett. A boltban voltak ugyanis karpereczek és nyakláncok, különböző színű üveggyöngyökből, melyek még mindig nagyon kedveltek a vademberekkeli cserekereskedésben. Klára föl-áldozott néhányat ezek közül s a csillogó üvegdarabkákat szétszórta a verandán s a kert némely részén, hová különben csak a háziak szoktak járn. Néhány napig érintetlen maradt a gyöngy; hanem egyszer reggel két darab hiányzott belőle s napközben az erkélyről is elveszett egy. Mily öröm volt ez reá nézve! Hiszen most már tudhatta, hogy a gyémántot is bizonyára a chlamyderák lopták el s keresését határozott irányban kezdehte meg.

Ilona, Kopácsi Juliska, Rónaszéky, Lásziné, Hadai, Hegyesi, Vedress érdemelnek dicséretet. Legközelebb Mándoki Béla, ez érdemes régi tag jutalomjátékán Mándokiné Morzsay Emma, a vidék egykori ünnepeit énekesnője is fellép felvonásokbén egy-két énekpiceben. A legújában előadott darabok voltak: „Annyal és ördög”, „Szép Galathea”, „Jó Fülöp”, „Czifra Zsuzsi lakadalma”, „Eltévedt báránka”, „Nebántsvirág”, „Sarga csikó”, stb. Legközelebb „Boccaccio”, „Fatu rossza” és „Arany halak” kerülnek színre.

Iskolai értesítés. A depr. izr. elemi fiu és leányiskoláknál a beiratások a következő tanévre f. hó 26, 27, 28 napjain történnek és ezennel felhivatnak a szülők, hogy a nevezett napokon d. e. 8—11 és d. u. 3—5-ig gyermekeikkel az iskolai irodában (Hatvan utca Kramer-féle ház) megjelenni sziveskedjenek. A népiskolai törvény értelmében a beiratásoknál a születési bizonyítvány és az oltási igazolvány is felmutatandó. Szeptember hó 1-én azaz szombaton d. e. 10 órakor (a fiu iskola helyiségében Hatvan utca) a tanév isteni tisztelettel kapcsolatban ünnepélyesen megnyitattik.

Nevelői ajánlkozik (esetleg vidékre is) egy vagy több gyermek mellé, egy kitünően végzett hittanbálgató, ki éveken keresztül gyakorlott nevelő volt. Megkeresésekre lapunk kiadóhivatalában szivesen adunk felvilágosítást.

Kugli versenyt tartott tegnap este a jogászokor piac-utcai csinos nyári helyiségében. Az első aranydíjat nem adták ki, mert nem jelentkezett elegendő számú versenyző. A másodikat, kettős ezüst tallért Dr. Magos György, a harmadikat, egy ezüst tallért Pápay Imre nyerte el. Volt egy tréfás díj is, a mely Des Combes Henriké lett.

A debreczeni ev. ref. egyházmegye ma közgyűlést tartott a kollégium kis tanácstermében Dávidházi János esperes és Bernáth István egyh. m. gondnok kettős elnökléte alatt. Csaknem minden gyülekezet képviselve volt: Debreczenből Némethy Lajos, K. Tóth Kálmán lelkészek, Mészáros József, Nagy Ferencz, Dr. Öreg János világi urak voltak jelen. A tanácskozáskor simán, esendben folytak le, a mint hogy sem izgató sem különösebb fontosságu tárgy nem került a ház asztalára. Fel-omlításre méltó az esperesi jelentés 1887-8-ról. Ez a jelentés meglegedéssel jelzi, hogy az egyházmegye területén a vallás-erkölcsi élet kedvező tüneteket mutat: a vadházságsági esetek száma fogy; a jótékony adományok jelentékenyek és számosak egyházi és iskolai czélokra; az egyházak építkezése is tetemes mérvű volt az elmúlt évben. — Tárgya volt a közgyűlésnek a prot. irodalmi társaság alakuló közgyűlésére küldött egyházmegyei képviselőnek jelentése eljárásáról. — A terjedelmes jelentés, mely az ösmeretes exclusivítási elven áll, mint történelmi jelentőségű okmány az egyházmegyei leváltárba tétetni határozatot. Az is kimondott s minden egyházközségre nézve kötelezővé tétetett, hogy a természetben fizetett egyházi adók súlymérték szerint számítandók. Délután törvényszéki ülés tartatik.

A kollégium ablakai közül egyiket is másikat is nyitva felejtik éjszakára, a minek már ismételtan az lett következménye, hogy pajkos emberek levették azokat a földszintről s vagy elemelték vagy meglegedtek azzal, hogy a falhoz támasztották jóakaratu figyelmzetetésül. Az éjjel is így került le egy fél

A kísérleteket folytatta; de ámbár soha tetten nem érhetta a kis tollvajakat, itt ott mégis hallotta ugyanazon csiripelést, mit az erdőben hallott, noha a madarak vadabak voltak itt az emberi lakás közelében, hogy sem meg lehet volna őket pillantani.

É látszólag gyermekes játékokkal elfoglalva, csak kevés figyelmet fordított a zord hírekre, melyek a b... i kereskedők és bányamunkások közti viszályról keringtek.

Igaz ugyan, hogy közelgő zendületekről való jóslások már régóta keringtek, a nélkül, hogy beteljesültek volna s az okos emberek már nem is gondoltak ennek lehetőségére. Hanem egyszer csak az a rémítő hír terjedt el Dorlingban, hogy a plaecerben gyilkolnak s gyujtogatnak s a kormánybiztos katonai segélyerőt kért a szomszéd kerületekből, hogy a föllázadt aranyásokat megfékezhesse.

Klára épen a kertből tért vissza, hol örömeire ismét látta, hogy néhány üveggyöngy eltűnt, mikor anyja rohant fel zokogva. E váratlan látványra megborzadva állt meg a leány.

— Istenem, kedves mamám, mi történt? Rosz híreket hallottál apáról?

— Rosz híreket! — viszonzá Brissotné szívéhez szoritva leányát. — Tönkre vagyunk téve, egész vagyonunk oda van! Átkozott ország, hol annyi a gazember, rabló és gyujtogató;

— Az isten szerelméért, mamám, — rebegett Klára, — mondj el mindent, . . . atyám . . .

— Elrabolni mindent, fölguyjtan, megfojtani! — szólt Semiramis kezeit tördelve, — zsványok mindent elvisznek!

— Igaz? — szólt Klára haláláspadtan. — Kedves jó atyám!

— Epen most kaptam tőle levelet. — Ir? tehát él? — kiáltott fel Klára.

Lásziné, nek dícséretes érdemes Morzsay énekesejében. A „Jó Fülöp” tétvedt bácsikó”, stb. rossza” és

izr. elemi ok a követőin történők, hogy a l. n. 3-5-ig an (Hatvan sziveskedelmében a vány és az Szeptember órákor a ez) a tanév népelyesen

g vidékre is) gy kitűnően keresztlük re lapunk felvilágo-

gnap este a ri helyisé- ták ki, mert versenyző. Dr. Magos tallért Pá- sás díj is,

z megye ma tanács- és Bernáthe elnökléte képviselve s. K. Tóth sef. Nagy rak voltak ndben foly- különösebb talára. Fel- 1887-8 ról- hogy az rklési élet dházassági adományok és isko ese is tet- p. — Tár- rot. irodal- re küldött tése eljá- s, mely az mint törté- házmegyei z is kimon- ézve köte- en fizetett ámitandók.

egyiket is a, a minék nye, hogy öldsintől tek azzal, atu figyel- le egy fél

ámbar so- ajokat, itt pelést, mit ak vadab- közelében, pillantani.

ékal elfog- tt a zord skedők és eringtek.

endülések- tingtek, a s az okos nek lehető- rémitő hir lacerekben rmánybiz- széd kerü- lkat meg-

issza, hol ny üveg- nt felé zo- gborzadva

ni történt?

Brissotné e vagyunk Átkozott rabló és

amám, — lent, . . .

tani, meg- tördelve,

alsápadtan.

velet.

fel Klára.

ablak rendes helyéről s rendőrök találták meg, kik bevitték a városházához a faczér ablakot.

— Azt a szép fiatal leányt, ki kedden délután méreggel vetett véget viruló életének, nagy közönség mély részvéte mellett ma délelőtt helyezték el oda, hol „már nem fáj semmi”! Szébnél szebb koszorúkkal elhalmozott koporsója felett Ladányi Gyula ev. ref. segéd lelkész mondott rövid megindító imát. Az a harmadéves joghallgató, egy tekintélyes vidéki állami tisztviselő és földbirtokos fia, a ki iránt olyan mély forró szerelemet táplált az ifjú leányka, de a ki a rendőrség- nél tett vallomása szerint e szerelemtől mit sem tudott, leverten, busan követte a szomorú gyászmenetet s mikor a gyászoló kö- zönség odahagyta a frissen hányt sirt, ő is odament az új fejtárhoz, leszakított a koszorúkról egy virágot s szíve felé tűzte. Talán így tett az a szépséges leány is, a kire a boldogtalan „életunt” leányka hivatkozott az ifjúhoz írott levelében. A méltó bubánatba került kesergő szülők talájanak vigasztalást a vallás örök igazságában!

— Egy jó házból való tanuló, fűszerke- reskedésbe felvétetik. Értekezhetni a kiadó hivatalban.

— A h. dorogi Gazdakör a városi tüzoltó felszerelés alapjára szt. István napján a Nagyvendéglő termeiben igen jól sikerült táncvigalmat rendezett. A csekély számu, de válogatott közönség a jó zenével s Áron Mór vendéglős figyelmével igen meglehetően elégedve, mert a mulatozás a reggeli órák- ban is alig alig tudta abban hagyni. A ren- dezőség a tánczó ifjuság comfortjára a te- rem egyszerű feldíszítésével remekelt. A vialgom erkölcsi és anyagi eredményeért Leitner Ferenc rendező elnököt illeti az érdem. A szünóra alatt több hazafias szellemű tózt is mondatott, melyek közül a Magyar Lajos és Petrusz titkáré kiemelésre méltók. Ez utóbbi, Tisza Kálmáné, mint a „Jó szív” elnökének, Ganzer Béla vasutállomásfőnökhöz az akkor tartott műkedvelői előadás rendező elnökéhez intézett elismerő levele folytán a Jó szív egyesületnek és minden, a vizkár- sultak felségüléséhez gyűjtött adományok körül tett fáradozóknak egyenkint meleg kö- szönetét tolmácsolta, mire a jelenlevők nehe- zen csilapodó éljen zésekkel feleltek.

— Táncestély. Nagy Gyula táncmester által szombaton rendezendő „utolsó estélyt” melegen ajánljuk a mulatni szerető meghí- vott fiatalok figyelmébe. A zártkörű mulat- ság N.-Csapó utcán, Juhász József 291 sz. házánál tartatik meg. Lesz jó cigány zene, jó bor és sok szép lány.

— Egy fiatal könyvezető szép írással, a német magyar levelezésben tökéletesen jártas, ki e minőségben hosszabb időn át egy gőz- keményítő gyárban működött, alkalmazást ke- res. Szives megkeresések e lap kiadóhivata- lához intézendők.

— Véres kardparhaj folyt le hétfőn dé- után M and el Béla és Lázár Béla a n a g y v á r a d i fiatal emberek között. A párba a „Nagyvárad” közelebbi számának egy tárcza-közleménye szolgáltatott okot, mely közleményben a nagyváradi-kolozsvári szintársulat egyik fiatal nótája volt megle- hető udvariassággal érintve. A párba a pece-szöllői sörházban folyt le. Lázár Béla — ki állítólag a tárcza-közleményt írta — több helyen jelentékeny sérülést kapott és pedig a hason, mellen és a balkezén. Mandel

— Hála néked édes istenem! Most már min- dent elviselhetek.

— Természetes, hogy él . . . hát mit hittél? Ép, egészséges, ámbár nagy veszélyben forgott; hanem mi tönkre vagyunk téve.

Klára nem hallgatta tovább, hanem mo- hán futott át a levelel, melyet Brissot a katastrofa utáni nap irt. Pár szóval közölte itt övéivel az aranyások fölkelését s raktára szétrombolását.

— Kevésbé mult, hogy a legborzasz- több s leggyalázatosabb halált nem szenved- tem melette, — mondá végül — s megmen- tésemet egyedül Martigny vicomtenak köszön- hetem, ki védelmemben nehéz sebet kapott. Hogyan hálálhatom meg valaha méltólag a nemes és derék férfiak! hiszen én magam is szájalom és megvetés tárgya lettem? Sze- rencés spekulatív gyümölcse egyszerre oda lett s alig birunk felével a vagyonnak, mit ez átkozott országba hoztunk.

Hozzá tette még, hogy Martignyval együtt az államhatóság oltalma alatt van az „elszáncolt táborban”, s valószínűleg mire le- vele Dorlingba ér, tejjesen le lesz verve a zendülés.

Klára leejtette a levelet s némán, fáj- dalommal rogyott egy székre, míg anyja és Semiramis tovább jajgattak.

— Ah, szegény gyermekem! — szólt Brissotné; minden szép álmaink . . . legalább az anyémek . . . megsemmisültek. Az áruk, melyek pár óra alatt rommá váltak, százezer dollárba kerültek s a placerekben kétszer annyit hoztak volna nekünk. Hogy e sze- rencétlenséget helyre üthessük, e gyűlölt or- szágnak kell most maradnunk, hol a hőség- től korán összeaszik s bosszuságtól s nyugta- lanságtól idő előtt redőt kap arczára az ember.

Klára nem felelt, hanem anyjának nya- kába borult s elhalmozta csókokkal.

(Folyt. köv.)

segédei voltak; Deutsch Géza és Moskovits József; Lázár B3láé - Löw Dezső és Hügel János. Ugy halljuk, hogy a párba jank foly- tatása is lesz. Mandel Béla ugyanaz, a ki tavaly Komlóssy Györgyöt Myüveden párba- jban agyonlőtte.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik a H. Dorogon május hó 13-án tartott mű- kedvelői előadás sikeréhez hozzájárultak név- szerint: Mócz Ilonka, Farkas Gyözőné, Eöt- vös Anna, Eötvös Mathild, Eötvös Olga, Eöt- vös Dezső, Oláh Imre, Orosz László, Leitner Ferencz, Killer Lajos, Petrusz Jenő, Lyacho- vics, Mócz A. műkedvelőknek. Áron Mór és neje vendéglősnek s mindazoknak, kik a gyűj- tött segély összehozásában áldozatkészséggel fáradoztak és adakoztak az országos „Jó szív” egyesület nevében annak alnöke, nagy- méltóságú Tisza Kálmáné, hozzáam intézett nagybecsű sorai alapján elismerését és közö- netét nyilvánítja. H. Dorog 1888. Augusztus 19. Ganzer Béla.

— Píros bugylerist találtak a Péterfia utcán, hihetőleg huszár vesztette el. Csak- hogy ebben a bugylerisban nem volt 500 frt, mint a Csillag Páléban. Tulajdonosa át- veheti a III. k. kapitányságnál.

— Bihar megyei hírek. Nagyváradon a Rhédy kert javára rendezett népiünnepély 1200 frtot jövedelmezett. — A s z e n t j o b i b i p á t s á g legközelebb Latinovics Gábor pécskai kanonoknak adományoztatott. Eddig dr. Schlauch Lőrincz, mint szatmári volt püs- pök élvezte. Az apátság átadását f. hó 14. s következő napjain egy bizottság eszközölte, melyben képviselve volt a megyés püspök, a káptalan, az új birtokos és a miniszterium. — E r d e k e s n á s z h i r. Nagyváradról vesszük a hírt, hogy dr. Szabó Gyula, városi főjegyző és egyetemi m. tanár Kolozsvárott Szabó Károly ismer történettudós fia, elje- jegyezte Serédi Saroltát, a kolozsváriak ked- velt operetteénekesnőjét, ki áttér a keresz- tyén hitre és visszalép a szini p á l y á t ó l . — N é g y g y a l o g e z r e d , 37, 101, 39 és a 46. ezrednek vannak most Váradon ösz- pontosítva s 3 katoná zenekar. Az érkezett önkéntesek tiszteltére a nagyváradi önkén- tesek vasárnap este a Rózsabokorban ismer- kedési estélyt rendeztek, mely igen kedélye- sen folyt le. Az egyesített ezrednek hétfőn tartották az első gyakorlatot. — S z e k e l y h i d o n Némethy János pintermester és Fried- man Mayer pékmester háza légett.

CSARNOK.

Madárijesztő.

A toilette kifogástalan. Fekete frakk, fehér nyakkendő, gombnélküli legujabbdivatu hófehér ing, melyen kivágott mellény, lak- czipó, és klakk.

Ily ünnepélyes külsőben tette hódolat- teljes tiszteletét Dr. Bezzeg Imre, Bárány Emilia ő nagyságánál, a hét vörmegeyre szóló híres szépségű özege menyecskénél.

De nemcsak a külsőben volt ünnepélyes a doktor ur. Leike is szokatlanul emelkedett hangulatban volt, szívet hevesen dobogtatta meg az a tudat, hogy most életének legfon- tosabb processusa előtt áll. Bonvivant kedé- lyét mintha köd borította volna be, arca komor, söt ridig kifejezést öltött. Tréfálkozá- saiban, jókedvében sokszor a szemére hány- ták, hogy hivatásához képest nem elég ko- moly ember. Gyermekes. Legalább is férfiat- lan. Illik hát, hogy most e nagyjelentőségű pillanatban megmutassa, hogy ő férfi, a szó férfias értelmében.

Ha néha napján a társas érintkezésben csapongó kedvű is, s bohókás tréfái közt „j ó b o l o n d f i u”-nak látszik is, de azért mikor az élet komoly tette szólítja őt, tud uralkodni magán, s kimért férfias, higgadt szokott lenni. Különben csak a hölgyek ked- véért bolondozik mindig. Hát tehát ő arról, hogy azoknak jobban tetszik ugy.

A szép Emilia igéző reggeli pongolyában fogadta a fiatal doktor urat. Ő ugyan tudta jól, hogy a f i a t a l o r v o s o k, nem tartoznak még a mindenféle alkalmakor s mindenféle öltö- zékben elfogadható orvosok közé, de Bezzeg Imrét ritka barátsággal tüntette ki. Őt sza- bad volt így is elfogadnia. Bájos, elragadó mosolylyal piros ajkain, üdvözölte a doktor urat, s feléje nyújtotta hófehér kecsőjét, me- lyet az üde kék erek ugy össze-vissza hálóz- tak, mintha selyem szálak tapadtak volna rá.

Ha csak sejtette volna is, hogy mi hozza ide a doktor urat ma, bizonyosan ő is neki készült volna e látogatásnak.

— Ah, ah, — szólalt meg beszédes aj- kával, melyről az irigy barátok azt szokták mondani hogy egy valóságos „daráló.” — Milyen ünnepélyes ma a kis doktor, talán orvos majális készül? Hivogatni jár a főf- rendező?

— Nem.
— Csak nem házasodni akar talán?
— De igen.
— Lánykérőbe készül?
— Nem. Asszonykérőbe.
— Talán bizony engem akar megkérni?
— Igen.

Olyan egyenesen, szilárdan, komolyan, meggyőződéssel volt kiejtve ez az „igen”, hogy a kis menyecske meghökken s zavarba jött. Arca kipirult, szeméi áruló tekintettel tapadtak az ifjura, s mintha azt kérdezték volna: „megbolondult ez az ember?” Az aranyos kalitkba zárt zöld papagály

valami érthetetlen szavakat recsegett. A kis menyecske magához tért, mosolyogva köze- ledett a madár felé, s rózsás ujacskájával meg- fenyegette a rakoncátlanokót.

— Na na! Ne lármázz. Ne félj te kis bolond; tudom én, ha nem mondd is, — „V i g y á z z !” „V i g y á z z”. Jól van, jól.

— Hát azt mondta?
— Hogyan? Ön nem értette? Pedig milyen tisztán kiejtette. Megkérni jön a ke- zemet, utánam esdekel, s azon kezd, hogy udvariatlan az én családom, gyermekem, ked- vencezem iránt.

— Azt tudtam ugyan, hogy a papagá- lyok minden harácsolását, recsegését, kráko- gását beszédnek tartják urnők általában, de most az egyszer mégis . . .

— Oka volt meg nem érteni. Mondja ezt; legalább menti magát.

— Nem volt okom. Nem hihetem, hogy az ön okos, kedves szellemes fejecskejét, ne- mes, érző, fogékony szívét ez a papagály diri- gálhassa.

— Komoly dolgokban nem.
— Tehát az én fellépésemet nem veszi komolyan.

— Nem.
— Nines igaza.
— Hogy jutott erre a gondolatra?
— Ön tetszik nekem, érdekel, vá- gyom reá.

— Es talán szeret is?
— Természetesen.
— Es ezt elnének tartja arra, hogy megkérje a kezemet?

— Persze, — ha szeretem.
— Milyen önzök önök férfiak. És az én viszont szerelmem nem is képezheti a kér- dés tárgyát. Elég, ha ön szeret, ha vágyai vannak. Birni akar. Ha másként nem lehet, hát feleségül vesz.

— Boosánat asszonyom én nem lehet- tem oly vakmerő, hogy az ön szerelme után tudakozódjam. Egy fiatal embernek, mielőtt valaki előtt nyilatkozik, meg kell már győ- ződvé lenni arról, hogy hölgye érdeklődik-é iránta. Az én vallomásom, titkos sejtésem vizsgálja volt.

— Hahó! Milyen vakmerő! Ön tehát azt hiszi, hogy én . . . ön . . .

— Igen, hiszem. Volt okom reá. Annyi- szor tüntetett ki társaságokban, annyiszor engedte élveznem gyöngéd figyelmét, annyi- szor volt szereteremlő, kegyes engem más felett előnyben részesíteni, hogy szabad volt hinni, hogy nem vagyok egészen idegen önnek, hogyha majd egyszer elég bátorságom lesz közeledni, akkor remélhetem kéresem meghallgatását.

Jókedvű pajkos kacagás hangzott fel a szép asszony ajkáról. Volt azonban abban a kacagásban olyan fájó, bántó is, mely neveltségessé látszott tenni a doktor ur helyzetét.

Fülig pirult a kis doktor, s zavarral, kényelmetlen bái toilettejében székében fe- szengve alig volt képes pár szót kiereszakolni.

— Kinevet? . . . Hát elsádotam volna?
— Hallgasson meg édes doktor. Bűnbá- nólág tesztek önnek egy őszinte vallomást. Igaz, önnek volt oka elbizakodni, reménykedni.

— Ah újra éledek!
— Még ne . . . ne éledjen újra. Nem mondtam el mindent. Volt oka elbizakodni azok után, a miket tölem látott, hallott. De elfelejtette megkérdezni tőlem, önmagától, az adott helyzetből, hogy őszinték, igazak, szív- ből jövő szerelemről tanuskodók-é azok az ön iránt mutatott figyelmességek.

Még csak most bántult nagyot a kis doktor.

— Hogyan? Őszinték, igazak voltak?
— Nagy bűnös vagyok én édes dokto- rom. És most enyhítse bűnöm súlyát vallo- másom. — Tudjon meg mindent. Látta ön körülöttem mindig azt a bozontos fekete hajú göndör bajuszu, szép hosszú szakálu fiatal embert?

— Igen. Ah, tehát ő az?

— Csak nyugodtan. Nem ő az. — Nos hát ez a fiatal ember az örülésg szerelmes volt belém. Kisérgetett, üldözött. Nyomom- ban volt szüntelen, egy pillanatra sem sza- badulhattam tőle, s anélkül hogy okot szol- gáltattam volna rá, féltékeny is volt. Akár kihez szóltam, akárkivel táncoltam dühöngött, tört zuzott, s egy két napig haragot tartott velem. En ki nem állhattam s hiába érttettem meg vele ezt, ő annál inkább, annál heveseb- ben ostromolt. Ily körülmények között ter- mészetesen arra kellett törekednem, hogy gyakran legyen velem haragban. Miért, miért nem, különösen önre féltékenykedett.

— Reám? . . . de hiszen én . . .

— Nem adott reá okot ugy-e? Nem. Ez az én bűnöm épen. Mert ön nem köze- dett hozzám, hát én csábítottam magam mel- lé; s hogy azt a kiálhatatlan toladót bo- zantsam, üldöztem, gyötörtem, én kacérkod- tam önnel: „Hogy van édes doktor ur?” „Jöjjön ide édes kis doktorom”, „Mellém ül- jön”, „Táncoljon velem”.

— Ah most már értem.
— Nagyon haragszik reám?
— Tehát ma d á r i j e s z t ő n e k hasz- nált fel asszonyom?

— Nem, nem . . . az csunya szó —
— Kár volna szépiteni. De egyet meg- tanultam.

— S az?
— Hogy én sohasem házasodhatom meg, mert nem bírok elég qualificatióval a férj szerepére.

— Miért?
— Mert jó ma d á r i j e s z t ő n e k bi- zonyultam be.
— Nem értem.
— Elriasztanám az udvarlókat.

Kiss Vitéz.

Husárák.

Megállapítva s bejelentve 1888. aug. 22-161 augusztus 29-ig.

30 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.

32 kr. Erdei Ferencznel Csapó u. 240. sz. alatt. Rác Lajosnál Csapó u. 457 sz. a.

34 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a.

36 kr. Erdei Ferencznel Csapó-utca 359 sz. a. Timár u. 2284 sz. a. Varga u. 2238 sz. a. Rác Györgynél Czegléd u. 2599 sz. a. Csapó n. 10 sz. a. Rózsater 10 sz. a. Erdei Jánosnál Hatvan u. 1517 sz. a. Rác Lajosnál Liba u. 2061 sz. a. Balogh Jánosnál Mester u. 1371 sz. a. Csapó u. 471 sz. a. Kolb Jakabnál Rózsater 10 sz. a. Mester u. 1113. sz. a. Hatvan utca 1093 sz. a.

38 kr. Böldög Istvánnál Rózsater 15. szám alatt.

44 kr. a 3 izrelita mézszárszékbén a piacon. — Minden többi bejelentelt 19 mé- zárszékbén pedig 40 kr.

J e g y z e t : Magyar Gábor három szé- kében 1 kiló van nyomaték nélkül 8 kral drágább.

Debreczen, 1888. augusztus 21.

Terményárak a debreczeni piacon.

1888. Aug. 21 én.

Egy m.-mássa	felő, közép, alsó.		
Buza	6.50	6.34	6.20
Kétszeres	5.50	5.40	5.30
Rozs	4.60	4.50	4.40
Arpa	5.10	5.00	4.90
Zab	4.40	4.30	4.20
Teugeti	6.40	6.30	6.20
Köles	6.50	6.25	6.00
1 zsák Burgonya		0.50	
100 kl. szalonua	62.00	60.00	58.00
100 kl. háj.	52.00	54.00	56.00

VASUT.

Debreczenből indul:

B.-pest—N.-Várad f. lé	d. e.	8 ó.	27 p.
" "	d. e. <td>11 ó.<td>36 p.</td></td>	11 ó. <td>36 p.</td>	36 p.
" "	este <td>10 ó.</td> <td>— p.</td>	10 ó.	— p.
Szatmár felé	d. u. <td>3 ó.<td>49 p.</td></td>	3 ó. <td>49 p.</td>	49 p.
" "	éjjel <td>3 ó.<td>37 p.</td></td>	3 ó. <td>37 p.</td>	37 p.
Kassa felé	reggel <td>6 ó.<td>31 p.</td></td>	6 ó. <td>31 p.</td>	31 p.
" "	este <td>7 ó.<td>30 p.</td></td>	7 ó. <td>30 p.</td>	30 p.
Nánás felé:	m. á. v. indh. éjjel	5 ó.	50 p.
" "	d. u.	4 ó.	— p.
" "	vásártér reggel	6 ó.	07 p.
" "	d. u.	4 ó.	19 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. éjjel	3 ó.	06 p.
" "	d. u. <td>3 ó.<td>31 p.</td></td>	3 ó. <td>31 p.</td>	31 p.
" "	este <td>7 ó.<td>19 p.</td></td>	7 ó. <td>19 p.</td>	19 p.
Szatmárról	d. e. <td>11 ó.<td>18 p.</td></td>	11 ó. <td>18 p.</td>	18 p.
" "	este <td>9 ó.<td>35 p.</td></td>	9 ó. <td>35 p.</td>	35 p.
Kassáról	reggel	8 ó. <td>02 p.</td>	02 p.
" "	este <td>9 ó.<td>11 p.</td></td>	9 ó. <td>11 p.</td>	11 p.
" "	vásártér reggel	7 ó. <td>59 p.</td>	59 p.
" "	este	8 ó. <td>43 p.</td>	43 p.
Nánásról:	m. á. v. indh. reggel	8 ó. <td>07 p.</td>	07 p.
" "	este	8 ó. <td>52 p.</td>	52 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Legujabb őszi

női ruhakelméket

nagy választékban ajánl

Kunz József és Társa

özég.

Ruhák legujabb divat szerinti készit- tetését elvállaljuk s nagyváradi női divat- termünkben a legfinomabb kiállításban eszközöltetjük.

Hirdetés.

A helybeli izr. iskolaszék jövő év május hó elsejétől öt tágas és világos szobából álló helyiséget keres iskola czé- ra. A bérlet több évre köttenék meg. A bérbeadni szándékozók sziveskedjenek ajánlatukkal alulirtoz fordulni.

Debreczenben, 1888. év augusztus hó 22-én.

Feischl Károly

az izr. iskolaszék elnöke.

Eladó ménnek.

Székelyhídi ménesben egy telivér és egy félvér mén, melyek mint apalovak a ménesben alkalmazva voltak és abban rokonságok által számfellettiké válván, olesó áron kisebb ménes tulajdonosok által megszerezhetők, egynehány számfelletti kancza is kapható. Felvilágosítással szolgál a számtartói hivatal Székelyhídon.

Az esztári gulyából

ELADÓ

14 db ötödfü, 18 db idősbb tenyész tehén, 16 db jó husban lévő mustra ökör.

Bővebb értesítés nyerhető SZUNYOGH SZABOLCS-nál Esztárban.

„Korona“ forrás

„Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet“ debreczeni fióktelep árucarnoka ajánl szinkenderből való 3 águ DOHÁNY-ZSINEGET, gépolajat,

„Korona“ forrás ásványvizeket kitünő zamatu kávékat 148 frttól 208 frtig,

továbbá: mindennemű fűszerárakat kiváló jó minőségben igen jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett. Árucarnok helyisége: Miskolczi-féle ház vármegye-ház mellett.

Tisztelettel
Az igazgatóság.

legjelesebb és legújabb ásványviz- raktár Debreczen és vidékére.

legjelesebb és legújabb ásványviz- raktár Debreczen és vidékére.

96.
425. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kil	16.40
B. Szinte középszemű		15.40
0. Királyliszt		15.60
1. Lángliszt		15.20
2. Montliszt		14.60
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		14.—
4. „ 2-od rendű		13.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		12.60
6. szinte 2-od „		11.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső „		11.—
8. „ 2-od „		10.—
8 1/2. Barna „ 1-ső „		9.40
8 3/4 „ 2-od. á 70 klgr.		7.20
9. Lábliszt „ á 70 klgr.		6.20
10 Verea liszt „ á 50 klgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 „		3.60
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.		3.20

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennmilitett egyezmény folytán szintén beszüntetett.

Debreczen, 1888. Augustus 23.

Szeplő

okvetlenül eloszlik

Bergmann lilomtejszappana használása által.

Készíti egyedül Bergmann és Társa Drezdában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek gyógyszerházában Debreczenben.

Új zongora raktár.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a n. é. helybeli és vidéki közönséggel, miszerint N. Várad utcza 2123 szám alatti lakásomon egy a bel- mint a külföldi legelőnyösebben ismert zongora gyárosokkal összekötöttemeim folytán a legkifejlettebb igényeknek megfelelő

zongora raktárt

nyitottam, s így a t. megrendelő közönségnek lehetővé teszem a legjutányosabb ár mellett új szerkezetű szárny zongoráim és pianóim megszerzését. Javítások alapos szakértelemmel eszközöltetnek; valamint becseslések és hangolások is elfogadtatnak.

A n. é. közönség eddigi szives bizalmát jövőre is kérve, maradtam mély tisztelettel

Debreczen 1888. Aug. 22.

Szendró Sándor

zongora készítő és hangoló.

Csakis ezen védjeggyel valódi.
Dr. Lieber tanár
ideg-erősítő gyógyitala.

makaos ideg bántalmak tartós gyógyítására, különösen: sápkór, gyöngeségi állapotok, fejfájás, fejköszvény, szívdobogás, gyomorhaj stb. — Minden bővebbet elmond a minden üveghez mellékelt körlevél. Ára: utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett 1 1/2, 3 és 5 márka.

Főraktár: Schulz M., Hannover, Escherstr. Raktár: Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszerháza. Nyiregyházán Korányi Imre és Dr. Rác György gyógyszerházaikban. Miskolcson Szabó Gyula és Dr. Hercz M. nál.

Haszonbérbe adó föld.

A néhai Marialaky Imre kiskoru gyermekei tulajdonát képező majorsági föld folyó évi Október hó 1-től számított egy — esetleg több évre haszonbérbe adandó lévén, a bérleni szándékozók felhivatnak, hogy folyó Augustus hó 27-én délután 3 órakor a városházánál az árvaszéki jegyzői szobában megtartandó árverésen 25 frt bántatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

Bővebb felvilágosítást ad

Takács Ferenc ügyvéd.

Pénzkölcsön

közvetítettik önálló, elfogadható társadalmi állásban lévő egyének részére, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzók, birtokosoknak stb. ugyszintén hölgyeknek is módhoz képest 50 frttól 1000 frtig, mint magán személyhitel, könnyű havi vagy három havi törlesztésre.

6%-os kamat mellett

Ingatlanok betáblázására.

1000 frttól 1/4 millióig, tetszésszerinti amortizációra esetleg amortizáció nélkül.

Convertálások (átiratások), kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbizások discret és pontosan teljesítettnek. Bővebbet:

STEINER G. A. Budapest,

Gróf Károlyi-utca 12.

Levélbeli megkeresésekhez 3 drb válaszjeggy csatolandó.

Gewinnreichste Combination!

15 Ziehungen in einem Jahre,

die nächsten schon

am 1. August 1 Haupttreffer 15.000 Lire Gold.
am 14. August 1 Haupttreffer 100.000 Francs Gold.
am 2. November 1 Haupttreffer 50.000 Gulden ö. W.
am 2. November 1 Haupttreffer 100.000 Gulden ö. W.

Die grösste Gewinnchance bietet die nachstehende von uns arrang. Losgruppe:

Ein itäl. Krenzios	Ein 3% 100 Frcs. Serbenios	Ein Dombaulos	Ein ungar. Krenzios
Haupttreffer in den nächsten Ziehungen:			
Am 1. August Lire 15.000 Gold.	Am 14. August Frcs. 100.000 Gold.	Am 2. November Gulden 50.000 ö. W.	Am 2. November Gulden 100.000 ö. W.
Am 2. November Lire 100.000 Gold.	Am 14. November Frcs. 100.000 Gold.	Am 1. März Gulden 20.000 ö. W.	Am 1. März Gulden 25.000 ö. W.
Am 1. Februar Lire 50.000 Gold.	Am 14. Jänner Frcs. 100.000 Gold.	Am 1. März Gulden 20.000 ö. W.	Am 1. März Gulden 25.000 ö. W.
Am 1. Mai Lire 15.000 Gold.	Am 14. März Frcs. 100.000 Gold.	Am 1. September Gulden 15.000 ö. W.	Am 1. Juli Gulden 15.000 ö. W.

Jedes Los muss gewinnen. Ein Los kann 2 Treffer machen.

Wir erlassen diese vier vorzüglichen Lose gegen Cassa coulant nach Tagescours oder gegen 17 monatl. Raten à fl. 5.— oder gegen 22 monatl. Raten à fl. 4.— Alleinig Spielrecht nach Erlag der ersten Rate schon zur nächsten Ziehung am

1. August.

Bei Bestellung erbitten wir die erste Rate und 20 kr. für Rückporto per Postanweisung.

Verlosungs-Kalender und Ziehungslisten franco und gratis.

Bank- und Wechselgeschäft

M. J. Guth & Comp.,

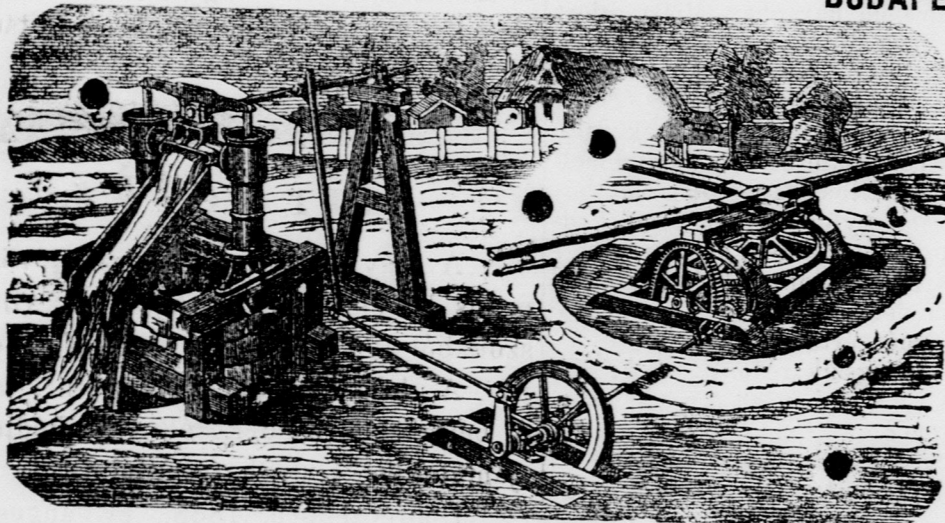
Wien, I. Kohlmarkt Nr. 5.

Gewinnreichste Combination!

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércző ntödeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.